

THE LUTHERAN

UNIVERSITY HERALD

No. 20.

Cacoma, Wash. Oct. 25, 1893.

Vol. 3.

Den hellige Skrift.

(Af Chr. Rich. vdt, i Malebning Luther-Jubilæet, 1883.)
(Efter B. og S.)

Jeg ved en Bog, som vil og kan
Staa forrest mellem Skrifter,
Hvor Høvdingen fra Nilens Strand
Med Drot, Profet og Haandværksmand
Den samme Gæffel Afier;
Hvor Tusind Aar gaar Haand i Haand,
Omvundne med et helligt Vaand,
Som ingentid vil briste—
En Billedverden rig og ren,
Hvor Alt dog kredser kun om En,
Den Første og den Sidste!

Jeg ved en Skov paa Isra'ls Grund,
Hvor Herrens Lande hvister;
Hvor Egene fra Mamre Lund,
Hvor Cedrene fra Fjeldets Bund,
Hvor Jordans Tamarisker
Sig flette til en Tempelhal
Med Orgelbrus om Synd og Fald,
Med Naadens Flugtelone!
Hvor der er nok af Løv og Læ,
Men hvor dog Korsets tørre Træ
Har allerførst Krone!

Jeg ved en helig Bisdoms Hav
Med Røde-Havets Under;
For Barnets Sko en Strand saa lav,
Og dog saa dyb en Vølgegrav,
Hvor ingen Tanke bunder!
Som strømmer paa sin egen Bis
Fra Paradis til Paradis,
Med mer en Guld i Bunden!
Som bruser i sin Vølgegang
Med „Mose's Sang og Lammets Sang.“
Og stiller Hjerte-Bunden.

—Den Ulysets, Naadens, Trøstens Bog,
Den Kongesøn blandt Skrifter,

Den staa paa hundred Folkesprog
Mod Nordens isbesagte Vaag,
Og dib, hvor Palmen vifter—
Men at saa vide den sig saang
Paa Modersmaalets Ringeang,
Sjænt længe stænget inde,
Se, det var Martin Luthers Værf,
Han brød dens Klosterlænke stærk—
Nu Jngen skal den binde!

Taf, Fader, for dit Sandhedsord,
Det Jesu Orkenbærg!
Fra Luthers Læver blænk det for,
Og „Landens Sværd“ i Troens Gjord
Gjør Kjemper end af Dværge!
Ja, drages det, saa flammer det,
„Den gamle Fiende“ rammer det,
De nye Fiender vilde—
O lad din Aand bevinge det!
O lær os Smaa at svinge det,
Til Hjertet b'iver stille!

Herren bevare sine.

Den 18de April om Aftenen i Aaret 1518 red Grev Eberhard over Slotsbroen til sit Slot Erbach. Det faldt ham tungt at rive sig løs fra Hjemmet, thi hans yngste Datter saa for Døden. Hvad var det da, som drev ham dertfra?

I det forløbne Aar havde Gud ladet sit længe forglemte Ord prædike i Wittenberg af Dr. Martin Luther. Dennes Skrifter vare i kort Tid blevne spredte over hele Tydskland, og i Manges Hjertes havde Ordet slaaet Rod og baaret Frugt. Men blandt de Store og vise i denne Verden fandtes der ogsaa Mauge, som søgte at stampe mod Braadenden og modstaa det aabnbarede Ord; til disse hørte Grev Eberhard af Erbach. Hans Slotspræst havde af alle Kræfter opmuntret hans Uvillie mod Luther, og nu havde Greven foresat sig at gribe den fjælleste Munk, tvinge ham til at tilbagelade sine falske Meninger og lægge ham i

Daand og Lænker. Grevers Slotskapellan havde faaet at vide, at Luther idag reiste til Wittenberg for at prædike der, og han havde overtalt sin Herre til, naar Luther den følgende Morgen forlod Staden, da at gribe ham og føre ham fangen til Skottet.

Alle de Veie, ad hvilke Luther mulig kunde reise, bleve besatte med Rytteri; Greven selv red ind i Staden for at blive Ratten over. Paa Gaderne var der Liv og Røre, Alle talte om Luther og om den vældige Prædiken, han idag havde holdt. Ved Værkshuset steg Greven af Hesten, bestilte et Bærelse for Ratten, kastede sig udmattet ned paa Sengen og faldt i Søvn. Men efter nogle Timers dyb Søvn vaagnede han op, og da han ikke kunde falde i Søvn igjen, stod han op og aabnede Vinduet. Da kom han saa levende til at tænke paa sit unge Barn, og han opsendte en inderlig Bøn til den himmelske Fader for hende, sig selv og alle sine Kjære. Maalet for sin Reise havde han næsten forglemt.

Da blev der pludselig tændt Lys i et Bærelse lige overfor ham, og Greven hørte i Rattens Stillehed en dyb, skjøn, mandlig Stemme tale følgende Ord; „I Gud Faders, Gud Søns og den Hellig-Aands Navn, Amen!“ Greven kunde ogsaa, da hans Bærelse laa høiere, skjelne en mandlig Skikkelse, som laa paa Knæ. Efter en Stund at have bladet i en Bog begyndte Manden atter at bede: „Paa dig, Herre, stoler jeg; min Gud, hjælp mig mod alle mine Forsølgere, og frels mig, at de ikke som Løven skal sønderslide min Sjæl og knuse den, meders der Ingen er, som hjælper.“

Saaledes havde Greven endnu aldrig hørt Nogen bede. De mægtige Ord bankede som Hammerslag paa Himmelporten, især disse Ord: „Mit Skjold er Gud, han hjælper de Retfærdige.“

„Sandelig,“ saaledes nødtes Greven til at tænke, „denne har et bedre Skjold og et bedre Sværd end jeg.“ — Og da den Ubekjendte af sit sulde Hjerte bad for Kristenheden, at Gud maatte lade sit Evangeliums Lys opgaa over den, og at Menneskene maatte lære at kjende det ene Forydne—da vortes Greven dybt og med Taarer i Øinene foldede han sine Hænder og sagde høit: „Amen, Amen.“

Urolig gik han frem og tilbage i sit Bærelse. Han længtes efter at se og tale med den Mand, som kunde bede saa inderlig. Endelig gryede Dagen; Greven ringede paa Værten og spurgte, om han vidste, hvem der boede i Bærelset lige overfor.

„Det er Luther, den Eckeljætter,“ svarede Værten; „han har allerede flere Timer havt Lysen tændt.“

Greven stod som lynsligen. „Luther?—“

„Ja, Dr. Martin Luther,“ gjentog Værten og saa forbanstet paa Greven. Tilfældigt bortfjærkede han sig.

Greven stod endnu en Stund taus; endelig befinde han sig; uden at røre sin Frockstif gik han ind i Luset paa den anden Side af Gaden, og et Øjeblik efter stod han foran Luther.

Denne reiste sig fra sin Stol og saa spørgende paa den Indtrædende, som i fuld Rustning og med Sværd ved Siden stod foran ham uden at sige et Ord. Endelig spurgte Luther

venligt, hvad den Fremmede ønskede. Da faldt Greven paa Knæ og raabte: „I er bedre end jeg! Gud forlade mig, at jeg tænkte paa at gjøre Eder Fortræ!“ Derpaa tilstod han, i hvilken Hensigt han var kommen til Staden, hvorledes han havde hørt Luther bede, og hvorledes hans Død havde overvældet ham.

„Nei, ikke mine Ord, men Herrens Ord, som jeg arme, uværdige Mand atter med Guds Hjælp vil lade komme til Agt og Ære blandt Tydslands Folk. Gaa med Fred; Hr. Greve; han, der har begyndt det gode Værk i eder, han skal ogsaa fuldkomme det. Hans Ord kan I ikke hindre; thi Herrens Ord forbliver i al Evighed.“

Da Greven samme Dags Aften naaede sit Hjem, kom hans Hustru ham imøde med det glade Budskab, at Barnet havde sovet godt og nu havde det meget bedre. Den Lille sad i Sengen og legede, ventende paa Faderens Komme.

Fra den Tid sørgede Greven troelig for, at det Ord, som han hidtil havde forfulgt, rent og klart blev forkyndt for hans talrige Undergivne. Efter B. og S.

Hvem er en stor Mand?

(Slutning fra forrige Nummer.)

De saakaldte Fritænkere, eller halvsinderte „filosofiske“ Røvere siger om sig selv, at det er deres Maal, at gjøre Menneskene gode og retfærdige. Det vil de bli, naar man behandler dem godt og retfærdigt, paastaar de.

Da vil de og saa, mener de, blive lykkelige. Sandt nok; men „hvordan kan I gjøre godt (langt mindre hjælpe andre til at blive gode) I, som ere onde“?

Farisæisme! Ser man da ikke det taabelige, ja latterlige i saadanne Talemaader? Dersom I, Fritænkere, som I synes om at kaldes, virkelig tror, hvad I siger, saa narrer I baade eder selv og det stakkels forvittede Folk, der i sin forpinte og oprevne Tilstand ikke ved hverken ud eller ind. I bliver som de „blinde Vejledere.“ I tænker at bringe Menneskene et Stykke fremad mod Lys, Liv og Fred, og saa er det Frelst, I gaa efter, der kun fører eder selv og dem, I serjsege at lede, dybere ind i Utilfredshed, Fortvivelse og Død.

Thi med alle eders glimrende Theorier og skjønne Talemaader, har I dog intet tilforladeligt—og usvigeligt at holde eder til i Liv og Død. Disse taagede Tanker, fostreret af en fantastisk, men sværmerisk Mand, er meget vel flittet til at „hypnotisere“ ikke „brave“ og karakterstærke, men svagfinde Mennesker. De virker som et slags aandelig Cloroform, idet de sløver Sædeligheds—og Retfærdighedsfølelsen. Disse selvsøgende Tænkere indbilder sig ogsaa gjerne, at de alene ere Tankens fribaarne Sønner, og som saadanne ere komne op paa Videnskabens glitrende Fjeldtinder, hvorfra de med gnyksfuldt Stærke ned saa de øvrige af Tro tankbundne Trælle, der stræber nede i Valene, følgende Elvenes Løb tilbage til deres Ophav og Udspriug Hævet. Ja, disse stakkels Rids, der saaledes blir seet ned paa, gjør rigtignok ikke formastelige Bultspring oppe i Fjeldene; men saa staar de heller ikke i Fare for at styrte ned i de bundløse Revner og Aigrunde, der findes paa saa-

danne Sleder. Disse Tankens uforfærdede Lindbestigere tror, at, dersom de kun kan naa op paa den høieste, glitrende Top af Tankernes Alper, er der kun et lidet Stykke igjen til selve Himlen. Men naar de endelig kommer der, (hvilket kun yderst saa gjør) saa opdager de, at der nok endda er et godt Stykke tilbage og desuden ligger de der og gisper efter Lust, mere Lust! Og de ere dødsens, om de ikke øieblikkelig faar Krævet sig nedover igjen „paa det jævne.“— Jeg hales virkelig over disse stakkels Søxmeccander, der høit oppe i Tankernes evige Is og Sne springer fra den ene Afstaa paa den anden, menende derved sikkert at fremme sin Udvikling og endelig naa sit Maal—Fuldkommenhed. Thi det er dog kun Hop og Spring i Mørket—i Taagen, og hvormange er der vel ikke, der har forsøgt saadant, men, da det jo er et Hop i Mørket, har sprunget lige i Afgrunden—Fortvilelsen, og siden gaart omkring en ukoerlige filosofiske Krøblinger, enten i sinu resigneret Fortvilelse eller som størende Spottere af alt og alle. — Jeg vil slutte med nok en Definition af „en stor Mand:“ Jfsen siger: „Digter er hver den i Stole, Thingsal eller Kirke, som kan sine Idealer bag sit Virke.“ Og jeg vil lægge til, at en saadan Digter er en stor Mand; thi Menneftenes høieste og ophøiede Ideal er jo den personificerede Sandhed selv, Jesus Kristus; og den, der i al sin Færd og alt sit Virke ser op til ham som sit Ideal og i ærlig Ymyghed søger at ligne ham, er isandhed en stor Mand.— O s m. A s l a t s e n.

Tausshed om Familieaffærer.

Der er en Feil, som Hundreder af Kvinder har, men som de burde gjøre alt muligt for at aflægge: De er al for aabenhjertige mod sine Venner, ja ofte mod Fremmede om sine egne Familieaffærer. Det er hielden at høre en Mand sige noget om sin Hustru, som burde være skuit, men det begynder at blive saa sørgelig almindeligt blandt Damer at diskutere sin Mand og sine private Anliggender, ikke alene med sine Veninder, men med Personer, som ikke kan kaldes mere end Bekjendte. Men, siger du, det er bare tosfede og uvidende Kvinder, som vil gjøre det. Aldeles ikke, min kjære Søster, jeg har lagt Mærke til, at nogle af de bedste Kvinder, som er i Besiddelse af nogle af de bedste Egenstaber, kommer ind i denne Bane. Damer er altfor meget tilbøielige til at diskutere frit Ting, som burde være hellige for dem selv. Jeg hørte nylig en Dame tale høit i en Kreds af Venner om sin Mand og hidsige Gemt og Smaalighed, og hun var dog en Dame, om hvem enhver vilde sige, at hun var i Besiddelse af de allerbedste Egenstaber.

Dette er galt, det virker ondt og er skadeligt for det lykkeligste Familieliv. Ingen Kvinde har Ret til at analysere sin Mand for Offentligheden uden for det Gode, og selv da er det ikke altid klogt. Lad dine Venner selv opdage hans gode Egenstaber. Er der en eller to Ting ved hans Karakter, som du helst aldrig vilde have opdaget, Hjul dem med din Tausshed, din Kjærlighed og dit kvindelige Instinkt. At fortælle det til en Veninde, hvor fortrolig du end er med

hende, vil ikke forbedre Sagen, og Vægge har altfor ofte Øren.

Denne Tausshed om Familieaffærer har endnu mange Kvinder tilbage at lære. Hvorledes end din Mand maatte være, husk, at han er din Mand, og ved at udbrede hans Feil for Verden viser du dig som en Forræder mod dine helligste Løfter.

Ulykkestabel har altid sine smaa Misforstaaelser, og det er vel for dig at erindre, at dine Veninder kan have langt mere at gennemgaa end du. Den eneste Grund, hvorfor du ikke ved det, er kanske fordi de er kloge end du—de fortæller det ikke. Hvad din Mand end er for dig, naar I er alene, lad ham for Verden altid forblive, hvad han bør være. Dine smaa Sorger vil blive mange Gange forstørrede, naar Verden faar fat i dem; de kan være sande, men det er ikke altid klogt at fortælle alting, selv om det er sandt. Samfundet er en haard Dommer, ofte uretfærdig og tilbøielig til at overdrive. Husk paa det gamle Ord, at det er bare Daarer, som siger alt, hvad de ved.

Hvis der findes et Skelet i dit Hjem, saa hold det indlaaset for din egen Skyld og for deres Skyld, som er dig kjære; vær du en sand Hustru—og giem Nøglen i dit inderste Hjertekammer.

Lad ikke Verden vide mere om dit Familieliv, end det er absolut nødvendigt. Lad dine Venner se den lyse Side af dit Hjemliv, og du vil gjøre dem godt; lad dem se den mørke, og du vil kun skade dig selv. Ingen af os er bebyrdet med en Uæ mere Sorg, end vi kan bære. Andre har ligesaa megen—de viser den kun ikke. Vær kloge og sølg deres Exempel.

Jeg ved, at der er Tusinder af Hustruer, som lider undsigeligt under utaknemmelige, tyranniske Mænd, og det Kors er tungt at bære. Men tro mig, det vil ikke altid blive saa. Den raaste Mand har sit sømme Punkt, og en Dag, naar du mindst venter det, vil du finde, at du har berørt det. Intet berører en Mand saa meget som en Kvinde stille Taalmodighed. Det er et langt mægtigere Vaaben end brede Ord og Trætte. Men Tausshed, kjærlig Omtanke og Tro paa en Mand og bedre Del har virket Underet til at omvende en Mand—og denne Magt har endnu ikke mistet sin Kraft.

At bringe andre ind i dine Sorger gjør bare galt værre. Fredsstiftere i Familier er kun Uro stiftere. Der har aldrig levet nogen Diplomat saa fin, at han kunde udrette noget mellem Mand og Hustru. Der er Hundreder af Lægemedler, som kan lindre Smerten for en Stund, men meget saa, som helbreder. En Ven kan mibleridig forbinde et Saar, men det er aldrig saa varigt, som naar det er helbredet af Doktoren.

Giv efter for dine Sorger, og de vil fordobles; hæv dig over dem, og de vil aftage. Utaknemmelighed og Haardhed hos en Mand er tungt at bære; men der er mangfoldige andre Sorger i Verden, der er ligesaa tunge, som du er sparet for. Andre har dem og meget andet, som du ikke ved om. Spørgsmaalet er kun: Hvordan skal vi bære vor Del.

(En Kvinde i N. A.)

Byggearbeidet.

I Skolebygningen er det efter Omstændighederne ganske livligt nu. Hammer og Sag op'ører en munter Musik overalt i den søndre Halvdel af Bygningen. Dette er glædeligt; men endnu mere glædeligt vilde det være, om der ogsaa i Bengekisten var en lignende Larm af den klingende Myn', som skulde strømme ind fra Venner baade fjært og nær for at holde Arbeidet gaende og betale for de Ting, som nødvendigvis maa til, før nogen Del af Huset kan tages i Brug. Hvor er der blevet af den Begjæring, som kom tilsyne under Synodens Tid? Det ser ud til, at den er kommet aldeles bort. De vanskelige Bengetider kan ikke være den eneste Grund dertil, da Liederne jo var ligesaa flemme dengang, som de nu er. Den vigtigste Grund maa vel være, at Mange er blevet skræmte ved et del mindre vel overveiede Avisartikler, som bragte Folk til at tro, at hele dette Foretagende var lige ved Afgrundens Rand, at hele Eiendommen vilde uden Naade falde i Kreditorernes Hænder, hvis ikke et vist meget stort Betsb blev samlet allerede i dette Aar. Vi har tidligere oplyst, at dette slet ikke forholder sig saaledes, det samme gjør vi ogsaa nu, naaglet vi vel ved, at der trods vore Forsikringer altid vil være Nogle, som neppe kan tro, at vi siger Sandhed. Disse vil imidlertid engang med Guds Hjælp saa Troen i Hænderne. Tager derfor, sat Ijære, Venner og hjælper til efter Gode! Og især vil vi indstændig bede alle, hvis Gjæld til os er forfalden, som at betale denne snarest muligt.

Mærk.

I Nummer 13 af Herald findes et Stykke med Overtitel: „Lidt fra Astoria.“ Det skal være Nogle, som mener, at Past. L. Nissen har skrevet dette Stykke. Det har han ikke gjort. Det er skrevet af Underlegnebe. Det indeholder forresten, saavidt mig bejendt, kun den rene Sandhed, og jeg har hidtil ikke seet nogen Gjendrivelse deraf. Maatte Gud i Naade bevare den lille Menighed i Astoria fra at blive sønderræbet og opslugt af Partier og Selter; thi endelig vil Sandheden seire ogsaa der.

N. Christensen.

Opmuntring under Forsagthed.

Hvornæd søger du at opmuntre dig, naar de mørke og tunge Timer falder over dig? I en saadan Stund blev Luther trostet af Luther med Ord som disse: Hvorfor piner du dig med daarlige Tanker? Betragt Jesu Saar og hans for dig udgytte Blod. Derfra skal Guds Naade lyse dig ind. Der er et høit Bjerg. Du maa derover, siger Loven; jeg vil over siger Formasteligheden; du kan ikke siger Samvittigheden; saa vil jeg lade det fare, siger Forbivlelsen, nei, jeg kan gaa over, siger Egenetsfærdigheden. Men hvad siger Troen? Den raaber: Herre, Davids Søn, forbarm dig over mig. Uden dig kan jeg intet gjøre. Du, min Frelser, er stærk, bær du mig over, saa bliver jeg hjulpen. Har Kristus taget vore Synder af os, skulde han da ikke stille os af med vor Smule Sorg? Vælt din Vei paa Herren han, han skal gjøre det.

H.

Skovlillierne.

(Fra Tydsk, efter For. Sj. 1883)

I England, hvor jeg nu bor, er jeg bleven en meget gammel Mand, der fornemmer Alderdommens Svagheit og Skrøbeligheder. Langt tilbage i Tiden, da jeg endnu stod i min fulde Kraft, havde jeg hjemme i det blomstrende Frankrig, hvor jeg er født. Dog glæder jeg mig ikke i Fortiden, men i Nutiden, thi nu er jeg „plantet i Herrens Hus og grønnes i min Guds Forgaard.“ (Ps. 92, 14.) Dengang var jeg en Død blandt de Døde (Matth. 8, 22), men nu hører jeg til det prestelige Folk, hvis eneste Overstepræst er Jesus Kristus. Dengang var jeg en romersk-katholsk Præst, hildet i Bantroens og Overtroens dobbelte Vildfarelse, men nu udbryder jeg: „Min Sjæl er undkommen som en Fugl af Fuglesængerens Snare; Snaren er sønderræbet, og jeg, jeg er undkommen.“ (Ps. 124, 7.) Og hvorledes er dette gaaet til? Hvilket Redskab benyttede Guds Søn sig af for at gjøre mig fri? At vise dette er just Hensigten med min Fortælling, her til Guds herlige Naades Lov levende minder om de Ord: „Af de spæde og diende Værns Mund grundfæstede du en Magt for dine Fienders Skyld.“ (Ps. 8, 6)

Efterat være opdraget og uddannet for den geistlige Stand blev jeg ansat som Præst i en overordentlig skjøn Egn i Normandi, ved den venstre Bred af Seinen. Saa langt Diet kunde naa, saa man Fruget have, Birkeherge, blomstrende Enge og Stetter, bevoxede med Thymian, og dette rige Landskab begrænsedes mod Nord af en Skov, der strakte sig milevidt og i sit dunkle, ensomme Skjød dulgte en saa hertil, Afværging af kjølige Grotter, Vandfald og Løvhytter, formede af Guds Haand, som jeg ikke har seet det noget andet Sted i Verden. Alt dette dannede en stor Have omkring den smukke venlige Landsby, hvor jeg boede, og hvor hvert Hus havde sit vel vedligeholdte Straatag, sin landsige Forstue og sin firklige Bomster- og Rjællenhave. Vi manglede heller ikke et Slot, opført af graa Stene og prydet med Taarne og Beirhaner, der ragede høit op over Sloven og kunde sees i vid Omkreds. Det tilhørte en adelig Familie, der roste sig af at nedslamme fra de første Hertuger af Normandi. Da jeg kom til Stedet, bestod denne Familie af flere Medlemmer, men i Løbet af nogle Aar forsvandt den ene efter den anden ved Giftermaal eller Død, saa at der tilslut ikke var andre tilbage end Fru Baronessen, som man kaldte hende, og som var saa god og elskværdig, at man sagde, de forskjellige Dyder hos en lang Række af berømte Forsædre samtlige fandtes forenede i hendes Person. Jeg tror at kunne bevidne, at hun forjænte denne Ros, uden dog i mindste Maade at glemme, at hun for Gud, som prøver Hjertier og Nyere, var en Synder, der manglede den Ros, hun skulde have for ham.

Mellem Landsbyen og Slottet stod vor Kirke, der var bygget i den normannisk gotiske Stil. Ikke langt derfra laa et stort, brunmalet Hus, hvor en ældre Enke, som jeg vil kalde Fru Bule, boede. Denne besad mange Talenter og megen Dannelselse, men var ved mangeslags Uheld kommen i mindre gunstige økonomiske Aar. For at opbærliggende havde hun gjort sit Hus til en Opdragelsesanstalt for Pige-

børn af de høiere Stænder og var viselig, saavidt det lod sig gjøre i det aandelige Mærke, hvori hun levede, en samvittighedsfuld og omhyggelig Moder for den hende anbettede Skole. Min lille Prestegaard laa saa ganske i Nærheden af denne Anstalt, at jeg fra Vinduet i mit Studerværelse, som laa i anden Etage, kunde se ned i den tilhørende Have. Ofte, naar jeg stod ved Vinduet og saa de Smaa lege dernede, morede jeg mig med at lade Haandsfulde af Sukkertøi regne ned over dem.

lige fra den Tid, jeg tiltraadte mit Kalb, og indtil jeg var næsten firti Aar gammel, havde jeg levet meget roligt i min Ensomhed, som jeg ikke fandt trykkende, men tværtimod rig paa mange Glæder. Jeg havde stor Interesse af at studere Naturen og især af at gjøre mig grundig bekendt med Planteverdenens Under. Jeg samlede paa alle mulige Planteorter og gif gjerne flere Mile for at erholde et Exemplar af en ny Sort. Den Tid, jeg kunde asse fra mine Embedspligter, anvendte jeg til saadanne og lignende Besjæftigelser, der vel i og for sig kunde synes at være af liden Betydning, men som dog var et Middel i den naadige Guds Haand til at bevare mig for noget Værr, og det paa en Tid, da jeg ikke vilde have haft Kraft til at gjøre Modstand, om jeg i andre Forholde havde været udsat for større Fristelser. Nu, som jeg ligger ved min Frelseres Fødder, som jeg dengang ikke kjendte, ved jeg ikke, hvorledes jeg nok skal takke ham for, at han selv levede mig, da jeg var ganske blind, vogtede mig for de Ugrunde, hvor Legemet's og Sjælens naturlige Kraft gaar uigjenkaldelig til Grunde, og bevarede mig for de Mørkets Gjerninger, hvis ydre Besmittelse ikke forsvinder, saa længe Livet varer. Efter at jeg er vaagnet til Kundskab om mit fortvivlede onde Hjerte, hvor Spiren til alle mulige Synder ligger skjult, ser jeg med Øynen paa de utallige farlige Klipper, paa hvilke de mest begavede Mænd have lidt Skibbrud, og kysjer med brændende Taknemmelighed den Haand, der uden mit Vidende og uden min Medvirkning var udbredt beskyttende over mig.

Medens Frankrig var grebet af sit politiske og religiøse Afsind, henandt mit Liv ved Herrens Styrelse som en stille Bæk, og en lignende Ro nød alle de, der boede omkring mig. Det syntes, som om ingen Lyd af den vilde Larm kunde naa vort fredelige Opholdssted. Fru Bules Anstalt stod lykkelig under Guds Beskyttelse, der er er rig paa Misfandhed, thi den blev freddet under Fredens Velsegnelse, skjønt det aandelige Mærke, som hvilede over det hele Land, ogsaa laa over den lille Lande by, og Undervisningen sølgelig gif i samme Spor.

Men da Fru Bule blev ældre og ikke mere kunde overkomme alle de Krav, der stillede sig til hende, og der opstod nye Læremetoder, og Forældre og Formyndere i mange Henseender fordrøede mere, blev det nødvendigt for hende at søge en med Tidens Fremstrid fortrolig Lærerinde, og en saadan troede hun ousider at have fundet i Frøken Victoire*), en ung, i Paris opdragen Dame. Men dette Valg blev meget uheldbringende for Skolen,—det førte Utveind i Faaresten. Neppe var denne forsængelige og i højeste Grad verdslig-sindede unge Kvinde kommen i Huset, før hun begyndte at virke til Skade.

For Frøken Victoire havde kun det Bærd, der falbt i Dinene og smigrede Sanjerne;—Hjertets Beskaffenhed, Beskedenhed og Dybtgthed agtede hun ikke paa. Hun skjænkede sin Gunst ubelukkende til de letfærdige og forsængelige blandt Smaapigerne som de, der besad de Egenstaber, hun beundrede, medens andre, og det de ælste i Anstalten, var Gjenstand for stadige Frettesættelser og Straf eller for hendes Spot og Laster. Denne Uretfærdighed undlod ikke at vække de stetteste Følelser hos Eleverne tilhøve. Der opstod falske Begreber om Fortjenstligheden af saadanne Egenstaber, som Frøkenen yndede, og de, der besad disse, blev misundte og hadede af de øvrige. Hvilken Forandring blev jeg ikke ved denne Tid var hos næsten alle Børnene i Anstalten, især naar jeg i deres Fritider saa dem lege under mit Vindue! Medens forhen kun de ælste Dyringer af barnlig overstrømmende Glæde havde afbrudt mine alvorlige Studier, hørte jeg nu Brædeskrig og gennem disse alle de onde Udenstaber's Udbrud, som vansirede det smukke Billede, jeg saa længe havde betragtet. Det kunde ikke undgaa min Opmærksomhed, at der selv i Smaapigernes Lege var indtraadt en Forandring, og at Fornøjelser, som før havde vakt deres lydelige Jubel, nu var ganske ophørte. Ofte var det mig, som om de Dyrin, der fandt Sted under mit Vindue, gav mig et Indblik i en endnu mørkere Fremtid, der vilde bryde ind over os alle, og Bemod, ja bitter Smerte, der ikke syntes at staa i Forhold til den barnagtige Banart, der fremkaldte den, bemægtigede sig mit Indre.—I min Gindring gennemgik jeg de nu forsvundne lykkelige Dage, da det var Børnenes første Glæde at opvise alle Slags Blomster, hvortil Fru Bule havde givet enhver af dem et lidet Hvesstykke. Ofte gjorde jeg mig den største Umage for at stikke dem Frø til en sjelden Plante eller Afstæggere af en ny Blomst, hvorfor de altid kaldte mig „den gode Faber“ eller „den gode Faber Raffce.“ Naar jeg viste mig i deres Have, blev jeg strax hil et med Glædeskrig, og hele den lille Flok ilede henimod mig, fuld af Forventning om, hvad der vilde komme ud af mineommer. Lovede jeg nu at sætte deres Taalmodighed for længe paa Prøve, kunde det hende, at Enkelt var dristige nok til at stikke sine smaa Hænder i bemeldteommer og rive til sig en liden Frøspalke eller nogle Blomsterløg. Undertiden greb jeg Haanden paa frisk Gjerning og trak da langsomt og med et alvorligt Ansigt min storeommers frem, aabnede den begyndte at slibe den paa den nærmeste Sten og beredte mig til at skjære den Haand af, der havde pshndret mineommer, medens alle de Andre streg høit og søgte at befri den Fængne uden dog at turde angribe mig af Frygt for selv at blive falkede. Saaledes gif det en Tidlang, indtil den fornøjelige Leg opløste sig i et almindeligt Jubelraab, der gjensød i alle Havens Kroge.

Ofte, naar Veiret var saa smukt, at der kunde indtages Forfriskninger ude i det Frie, blev jeg indbudet til at tage Del i de simple Maaltider, som Personalet i Anstalten pleiede at nyde klokken fire om Eftermiddagen. Lovede jeg at komme, saa kappedes Børnene om at pynte Bordet med Blomster for at g'æde mig eller sætte en smukt stillet Sivlur

med de smukkeste Frugter saa min Blad.

Jeg har før omtalt, at jeg dengang tilhørte den romersk-katholske Kirke, i hvilken jeg var bleven født og opdraget; dog maa jeg tilføje, at der allerede i den Tid nu og da opstod hos mig en løslig Tvivl om Rigtigheden af min Religions Lærdomme. Men dette var kun forbigaaende, ligesom hine enkelte Opstraaler, som den bag Skyerne opgaaende Sol udsender. Jeg tør sige, at jeg med mange af mine Embedsbrøder efter det Erkjendelses Maal, vi besad, var oprigtige og mente det ærligt med vor Gudsbyrkelse. Under mine hyppige Sammenkomster med Børnene søgte jeg alvorligt at lægge dem paa Hjerte Bigtigheden af et fromt og religiøst Liv og formanede dem ofte til under Dagens sædvanlige Besjæftigelser at opløste sine Hjertes til Gud. Til saadanne Formaninger spjede jeg da desværre allehaande Forstrifter, der havde Hensyn til de af den katolske Kirke anpriste ydre Ceremonier, der dog kun kan tjene til at afhjælpe Sjælen fra den sande Sagen og Stræben efter Sandhed og Naade, idet de give Mennesket Anledning til at nøje sig med en tom Skaf, en Skygge. Saaledes mindes jeg at jeg indstærpede Børnene sam en alvorlig Blygt tidt og ofte om Dagen at gjøre Korsfæls Tegnsomt bede *Ave Maria* og andre latinske Bønner, som jeg lærte dem. Til alle forstredede jeg dem, at de ved sin Lybighed eller Ulybighed i disse Ting vilde stige og falde i Guds og Kirkens Gunst. Paa denne Maade forsøgte jeg, idet jeg handlede efter falske Grundsaetninger, at omgive min lille Hjord med et helligt Skin, og mange Aar forløb, inden jeg blev var, at med de aandelige Vaaben, jeg havde givet dem i Haende, vilde de ingen Modstand kunne gjøre mod Djævelen og Verden. Saalænge Fru Hule alene forestod sin Skole, og Børnene endnu var meget unge, kom de slemme Følger af det hjerteløse, formelle System, hvorefter jeg gik frem i religiøse Ting, ikke tilsynes. Men da den almindelig herskende Fordærvelse ved Frøken Victoires Ankomst forplantede sig til vor lille Kreds, da blev det aabentbart, at Resultatet af min geistlige Virken kun var at ligne med en fraalende Søeboble. Den nye Lærerinde havde neppe faaet fast Fod i Anstalten, inden hun ved Tøiseerne til sig og begyndte det Ødelæggelsens Verk, som allerede i Hovedstaden, hvor hun var opdraget, havde grebet saa vidt om sig. Saaledes viser det sig, at Mennesker med alle de religiøse og moraliske Foranstaltninger, som udspringe af deres egen Visdom, ikke kan opføre nogen Dæmning, der ikke rives ned af Syndens og Fordærvelsens Strøm. Intet andet formaar at modstaa dennes Magt end Guds, den Helligaands, Gjærning i Hjertet, den levende Tro paa den Korsfæstede.

Paa den Tid, jeg nu skriver om, befandt sig i Opdragelsesanstalten tre unge Piger, hvilke jeg i Løbet af min Fortælling ofte vil komme til at nævne, og som jeg derfor her nærmere vil beskrive. Den ældste hed Sufette og var, hvad legemlige Fortrin angaar, Anstaltens Rose. Men denne blomstrende og livlige unge Pige viste et trodsigt og hovmodigt Sind, naar ikke Alt gik efter hendes Villie. Dog har jeg den Tro, at en mild og varsom Haand vilde have kunnet lede hende i det rette Spor, saafremt hun ikke havde haft den Ulykke at være Frøken Victoires Elev og Dindling. I denne sidste

Egenskab blev hun smigret af mange i den lille Stat, men ligesom en Dindling sjældent er saa heldig ikke at maatte frygte en ondens Indflydelse, saaledes havde ogsaa hun en Medbeilerinde i en anden ung Pige, ved Navn Francisca. Frøken Victoire var fuld af Luver, og medens hun den ene Dag overrøste Sufette med søde Ord, vendte Winden sig pludselig den næste, saa at hun kun havde Tanke for Francisca, den Eneste i Anstalten, som kunde vove at gjøre sig gjældende ved Siden af Sufette. Jeg kaldte ovenfor denne Anstaltens Rose; Francisca kan jeg maasse mest passende sammenligne med den gyldne Villie, der udfolder sin Bragt i Orientens Haver. Denne unge Piges Karakter tilfalte mig dog aldrig, thi jeg mærkede hos hende Intet af den Aabenhed og Oprigtighed, som gjør den unge Alder saa elskværdig, og som heller maa grænse til Barnagtighed og Ubefindighed end slet ikke at være tilstede, thi Forstand kommer vel med Aarene, men sjelden vil disse befri Karakteren for Kulde og beregnende Egenskab.

Den tredie af Anstaltens Elever, som jeg maa opholde mig nærmere ved, var af engelsk Herkomst og et forældreløst Børn. Hvad der havde givet Anledning til, at hun blev sat i Skole hos Fru Hule, er jeg aldrig kommen efter. Hendes virkelige Navn kjender jeg heller ikke, men af sin Lærerinde blev hun kaldt Aime, og dette vil ogsaa vi kalde hende. Hvor gammel hun var, kan jeg ikke bestemt sige, men jeg erindrer, at hun blev anseet for at være for ung til at skrive, indtil hun havde været to Aar i Anstalten, og slutter deraf, at hun maa have været omkring elleve eller tolv Aar paa den Tid, jeg nu skriver om. Hun var i ethvert Fald liden for sin Alder og var et af de Børn, som let blive overfede sammen med andre. Men, naar man betragtede hende noget næriere, opdagede man, at hun havde de yndigste Ansigtstræk, som Noget kunde se. Hendes blonde Haar og den dermed overensstemmende blonde Hudfarve forraaede den schisiske Herkomst, og naar jeg saa paa hende, maatte jeg uvilkaarlig tænke paa et Jesusbarn, som jeg etsteds havde seet paa et Maleri, og som fra sin Moders Arme med et Udtryk af ufjælgelig Kjærlighed stuede ned paa den foran det knælende Mængde.

Den lille Aime havde været en nedbøjet Gales eneste Bløde, der med sin Mand havde tabt Alt. I det stille Liv, disse to førte med hinanden, havde hun været Moderens store Trøst og kjæreste Selvskab, thi i hendes lille Hjerte boede den Fred, som Jesus kalder sin Fred, og som Verden ikke kan tage, fordi Hjertet ikke indlader sig i noget Samfund med Verden. Just paa Grund af denne hendes Sindsbestemthed, og fordi paa den anden Side det naturlige Menneske Intet forstaa af det, som hører Guds Land til, tog man ikke anden Notits af hende i det nye, leifindige Liv, som nu havde begyndt at høre sig blandt Smaa-pigerne, end at man gjorde Nar af hende og skjød hende tilside, naar hun kom i Veien. Men Aime besad i saa høj Grad det gjenfødte Menneskes Sind, hun levede saa aabenbarlig i og med sin Frelser, at man stuede anseet det for umuligt, at Noget kunde hende dette Barn. Dog, hvor Kristus bor i et Hjerte, om det saa kun er et Barns Hjerte, der udebliver ikke Spot og Fiendskab fra dets Side, der er fremmede for ham. Selv paa et Barn, naar det hører Kristus til, ville de Ord bekræfte sig: „Alle, som ville leve gudeligt i Kristo Jesu, skulle forfølges,“ og: „I skulle hades af Alle for mit Navns Skyld.“ Frøken Victoire sagde den lille Aime saaledes for Had og viste dette paa en saadan Maade, at Ingen vilde kunne forklare sig det uden den, der, opløst af Guds Ord og sine egne Erfaringer, har lært, at det menneskelige Hjerte er et ubrugeligt Dyb.

af Ondskab og Fordærvelse. Hvor lidligt de se. Had baagne hos Frøken Victoire, derom vidnede et Dyrin, som fandt Sted ikke længe efter hendes Ankomst til Anstalten. Der var nemlig bleven begaaet en flammelig Forseelse, uden at man med Sikkerhed kunde komme efter, hvem der var den Skyldige. Strax lagde Frøken Victoire Skylden paa Aime, strøffede hende grusomt og hørte ikke op, før Fru Bule lagde sig imellem. Senere viste det sig, at Aime var ustyldig; alligevel „tilgav“ Frøkenen hende aldrig, og det saa meget mindre, som hun selv havde taget seil og været uretsfærdig i sin Grusomhed.

En Eftermiddag, to Dage før Paaste, sad jeg ved det aabne Vindue og saa, at alle Smaapigerne med Lærerinden i Midten kom ud af Huset og gik ind i Haven. Hun talte med megen Forrigthed om Noget, der syntes at interessere dem. All- og slog ind i en Retning, der førte dem hen til en Græsplæn, som saa lige udenfor mit Vindue. Her nedlod Frøkenen sig paa en Hævedænk, og hendes to Vidslinge tog Blads ved hendes højre og venstre Side. Med en Fyrstindes Ustand kaldte hun nu enhver af de andre Smaapiger frem for sin Throne, saa dem i Grænden og udtalte derpaa en eller anden vittig, Spaadom, der fremkaldte en flovende Latter, som dog ikke paa mig gjorde noget behageligt Indtryk. Det lod til, at Jagen tænkte paa mig, fordi Jagen saa mig; jeg sad nemlig bag en Jasmin, hvis Grene jeg havde bøjet faaledes, at de dannede et tæt Forbæng for Halvdelen af Vinduet, bag hvilket et vistnok jeg kunde se Alt, som foregik, men hvor det stærkeste Lys ikke kunde oplyse mig. Regnen havde allerede været i nogen Tid, og alle Smaapigerne havde vist Profetin den sin Haand og faaet sin Sljæbne at vide, da voldselig en Standsning indtraadte. Jeg saa, at Alle saa sig om, hørte Lærerindens Stemme raabe paa Aimes Navn og mærkede først nu, at den Lille ikke var tilstede. Strax spredte hele Flokken sig omkring i Haven som før at lede efter Barnet, hvis Navn jeg hørte udraabe snart her, snart der, gjentaget af Ekkoet, som kastedes tilbage fra den værstaaende Kirke. Nogle Minutter forløb, inden Aime fandtes; endelig opdagede man hende, som jeg senere hørte, i en liden Bund i den næste afsidesliggende Del af Haven, hvor hun ganske havde fordybet sig i Læsningen af en liden Bog. Diebliffelig blev hun grebet af Sufette og Francisca, der begge kastede sig over hende og slæbte hende til Lærerinden.

Den lille Fange gav ingen Lyd fra sig og gjorde ingen Modstand. Men da hun stod foran Frøkenen, kaldt hun paa Aime, pegte paa Noget, som Sufette holdt i Haanden, og syntes indstændig at bede om Noget, der lod til at være af højeste Bigtighed for hende. Hvad det var kunde jeg ikke komme efter, men saa meget blev mig klart, at hun saa langt fra at saa sit Dulle oplyst, kun endnu mere vakte sin Lærerindens Uvilje; thi jeg saa, at denne Gang paa Gang i Brøde puffede hende fra sig og hørte til Slut mit Navn nævne med den tilsløede Forsikring, at det Indtrusne nok fulde blive bragt til min Kundskab. Nu troede jeg at maatte skride ind, saasom man beraabte sig paa mig; jeg stod derfor op lænede mig ud af Vinduet og spurgte Frøken Victoire, hvad der var foresaldt, og hvorfor hun havde nævnt mit Navn. Hun havde netop reist sig for at tugte Barnet, da hun hørte min Stemme; nu vendte hun sig om, traadte saa nær som muligt hen til min Vindue og sagde: „Gode Fader, vi behøve nu Deres Raad og Bistand og haabe, De vil inffistere paa, at der paalægges dette Barn en stræng Kirkebod.“ Her holdt hun inde, thi Bredden berøvede hende Andedraættet. Da hun havde fattet sig, vedblev hun: „Tænk kun, denne lille ugudelige Njætterke, som Fru Bule hidtil har betragtet som et Slags Helgen, har lige siden sin Ankomst til denne Anstalt hemmelig haat sig en Del af den hellige Skrift, oversat paa hendes Modersmaal, kjønt hun godt maatte vide, at

Børn ikke tør læse en saa hellig Bog. Vi har netop fundet hende i Lunden, hvor hun gjemte sig for at læse, og den Forskælseskunst, som hun i dette Tilfælde har udvist aabenbarer ret hendes Hjertes Ondskab og dybe Fordærvelse.“ Med disse Ord slodde hun Barnet fra sig med en Mine, som om hun havde været et giftigt eller væmmeligt Dyr.

(Nere.)

John Bunyan og Luther.

Den berømte engelske Prædikant og Forfatter af „En Bisegrim's Vandring“, John Bunyan († 1688) fortæller i sin Selobiografi, hvorledes han engang, en et haardt Anfægtelser fandt Trost og Hjælp i Lutthers Forklaring over Galaterbrevet. Bunyans Ord (Bogens Udgave af London: Skrivelsen, Side 39) er følgende:

... Førend jeg var stuppen saavidt fæi fra mine Fjættelser, ønskede jeg meget at læse nogen gudstygtig Mand's Erfaring at kjende, der havde skrevet flere hundrede Aar, førend jeg var født; thi jeg troede, at de, som skrev i vore Dage (jeg beder dem nu tilgive mig denne Tanke), blev saa om, hvad Andre havde følt og oplevet, eller forsøgte ved Hjælp af sine gode Gæner at besvare de Spørgsmaal, som satte Andre i Forlegenhed, uden selv at gaa ned i Dybt.

Nu, efter i længere Tid at have ventet forgjæves paa at se mit Læse oplyst, lod Gud, som leder alle vore Bæie, en Dag en Bog af Martin Luther falde mig ihjænde; det var hans Fortolkning af Galaterbrevet. Jeg glædede mig nu meget over at saa gammel en Bog var falden mig i Hænde, en Bog i hvilken jeg, efterat have bladet lidt dæi, fandt min Tilstand saa udsørlig og grundig behandlet, at det var, som om Bogen var bleven skrevet ud af mit eget Hjerter. Jeg studerede over dette; thi den Mand, tænkte jeg, kunde jo uanstigt kjende til de Arijnes Tilstand nuomstunder, og maatte derfor nødvendigvis have skrevet af egen Erfaring.

I denne Bog udforsker han ogsaa paa det dybsindigste Aarjagen til mange Fjættelser, saasom Gudsbejovtelse, Fortvivlelse og lignende, og viser at Mose selv saavel som Djævelen, Døden og Helvede, spille en stor Rolle heri. Dette forekom mig i Førstningen neppe kroligt, men ved nyere at tænke efter mærkede jeg dog, at det var sandt. Det er dog ikke min Mening her at være omstændelig; jeg synes kun, at jeg ikke kan andet end forkynde for alle Mennesker, at jeg for min Part foretrækker denne Martin Lutthers Bog over Galaterbrevet for alle andre Bøger, jeg nogensinde i mit Liv har læst, som en Bog, der upaatvilelig bedst passer for en saaret Samvittighed.

Bidrag til Pacific Lutheran University.

Bed Rev. R. Magelsen fra Miss Sofia Bjærfeg 5.00.
Bed Rev. N. Førde Konf. Offer i St. Johannes Kirke 20.00, ved Peter Halsnæs af G. Vinjen, Ole Rinnøi, L. Rinnøi, J. Hippe, C. Siversen, Hanna Olsen hver 1.00, G. Petersen, 50. Bed P. H. Dahl fra Kingsaker Kvindeforening 20.00, Udbytte af en Sammenkomst i Gaville S. D. 15.40. Bed Rev. Quammen fra Erik S. Stenbakken 5.00. Bed G. D. Rustad fra Rev. A. Vien 8.00, R. Magelsen kaldt 76.00. C. Halvors, Salamus Ja. 10.00, Clara Andrea Eger 1.00, Rev. Wisnæs 9.45, Rev. Ramberg 19.45, Bieles kaldt 43.25. C. M. Beaver 5.00. Bed Rev. P. H. Dahl samlet ved Miss Netta Pedersen ved en Sociable 7.41, Miss Irene

